

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความต้องการการดูแล ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีอิสลาม และการดูแลที่ได้รับจริง ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอดของสตรีมุสลิม และเปรียบเทียบความต้องการการดูแล ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีอิสลาม และการดูแลที่ได้รับจริงในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอดของสตรีมุสลิม ที่มารับบริการฝากครรภ์และคลอดในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง 180 ราย เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน มกราคม พ. ศ. 2554 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ. ศ. 2554 เป็นระยะเวลา 59 วัน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำเสนอผลการศึกษาในรูปตารางประกอบด้วยคำบรรยายแบ่งเป็น 4 ส่วนตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลการรับบริการฝากครรภ์และคลอดของสตรีมุสลิม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความต้องการการดูแล ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีอิสลาม ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการดูแลที่ได้รับจริง ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีอิสลาม ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการดูแล ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีอิสลาม และสัดส่วนการดูแลที่ได้รับจริง ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลการรับบริการฝากครรภ์และคลอด ของสตรีมุสลิม

1. ลักษณะส่วนบุคคลของสตรีมุสลิม

พบว่าสตรีมุสลิมส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 26.24 ปี (SD = 6.23) ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-25 ปี ร้อยละ 30.00 รองลงมาอายุมากกว่า 30 ปี ร้อยละ 26.70 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 95.60 ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน ร้อยละ 46.70 รองลงมาเป็นแม่บ้านร้อยละ 30.50 มีรายได้ของครอบครัวส่วนอยู่ในช่วง 5.001 - 10.000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 41.00 รองลงมามีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 5.000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 40.60 ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา ร้อยละ 42.80 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ร้อยละ 28.30 การศึกษาสูงสุดสายศาสนาในระดับ

1-3 ร้อยละ37.80 และรองลงมาไม่ได้รับการศึกษาสายศาสนา ร้อยละ 31.60 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสตรีมุสลิมมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และการปฏิบัติตามหลักศาสนา ลักษณะของครอบครัวใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 52.20 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละ ของสตรีมุสลิมจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (n=180)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 20 ปี	34	18.80
21 – 25 ปี	54	30.00
26 – 30 ปี	44	24.50
มากกว่า 30 ปี	48	26.70
$\bar{X}$ = 26.24 ปี, SD = 6.23, Max = 42 ปี, Min = 17 ปี		
สถานภาพการสมรส		
คู่	172	95.60
หม้าย, หย่า, แยก	8	4.40
อาชีพ		
ทำสวน	84	46.70
แม่บ้าน	55	30.50
รับจ้าง	23	12.80
ค้าขาย	18	10.00
รายได้ของครอบครัว (บาทต่อเดือน)		
น้อยกว่า 5.000 บาทต่อเดือน	73	40.60
5.001 – 10.000 บาทต่อเดือน	74	41.00
10.001 – 15.000 บาทต่อเดือน	28	15.60
มากกว่า 15.000 บาทต่อเดือน	5	2.80

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	77	42.80
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	23.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	51	28.30
อนุปริญญา/ ปวส.	9	5.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1	0.60
ระดับการศึกษาศาสนา		
ไม่ได้รับการศึกษา	57	31.60
ได้รับการศึกษาระดับ 1-3	68	37.80
ได้รับการศึกษาระดับ 4-7	41	22.80
ได้รับการศึกษาระดับ 8-10	14	7.80
ลักษณะของครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	103	52.20
ครอบครัวขยาย	78	42.80

2. ข้อมูลการรับบริการฝากครรภ์และคลอด

พบว่า สตรี muslim ส่วนใหญ่ต้องการให้มารดาตนเองเป็นผู้ให้การดูแลระหว่างการคลอด ร้อยละ 45.60 รองลงมาเป็นสามี ร้อยละ 32.80 ส่วนใหญ่เป็นการคลอดครั้งแรก ร้อยละ 37.2 รองลงมาเป็นการคลอดครั้งที่ 3 หรือมากกว่า ร้อยละ 35.00 ส่วนใหญ่เป็นการเข้ารับบริการคลอด ในโรงพยาบาลพยาบาลเป็นครั้งแรก ร้อยละ 44.40 รองลงมาเป็นการเข้ารับบริการคลอดครั้งที่ 2 ร้อยละ 31.10 เหตุผลสำคัญที่สุดของการเข้ารับบริการคลอดในสถานพยาบาลเนื่องจากเดินทาง สะดวก และใกล้บ้าน ร้อยละ 44.5 รองลงมาสามารถใช้บัตรประกันสุขภาพ ร้อยละ 34.40 ความเท่าเทียมของการได้รับบริการจากสถานพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 44.4 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 31.70 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละ สตรีมุสลิมจำแนกตามลักษณะการรับบริการคลอด (n=180)

การรับบริการฝากครรภ์และคลอด	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลในครอบครัวที่ต้องการให้ดูแลระหว่างการคลอด		
มารดา	82	45.60
สามี	59	32.80
พี่สาว น้องสาว หรือญาติผู้ใหญ่	22	12.20
มารดาของสามี	11	6.10
ผุ้ดูแลครรภ์โบราณ	6	3.30
จำนวนครั้งของการคลอด		
คลอดครั้งแรก	67	37.20
คลอดครั้งที่ 2	50	27.80
คลอดครั้งที่ 3 หรือมากกว่า	63	35.00
จำนวนครั้งที่รับบริการคลอดในโรงพยาบาล		
รับบริการครั้งแรก	80	44.50
รับบริการครั้งที่ 2	56	31.10
รับบริการครั้งที่ 3 หรือมากกว่า	44	24.40
เหตุผลสำคัญที่สุดการมารับบริการคลอด		
เดินทางสะดวก ใกล้บ้าน	80	44.50
สามารถใช้บัตรประกันสุขภาพได้	62	34.40
เจ้าหน้าที่บริการดี มีน้ำใจ	25	13.90
มีเจ้าหน้าที่ ที่นับถือศาสนาอิสลาม ให้บริการ	13	7.20
ความพึงพอใจของการได้รับบริการ		
มากที่สุด	34	18.90
มาก	80	44.40
ปานกลาง	57	31.70
น้อย	9	5.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความต้องการการดูแล ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีอิสลาม ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

พบว่าสตรีมุสลิมมีความต้องการการดูแลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.62 คะแนน (SD = 0.94) ความต้องการการดูแลรายด้านพบว่า สตรีมุสลิมมีความต้องการการดูแลระยะตั้งครรภ์อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.88 คะแนน (SD = 0.38) ระยะคลอดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.78 คะแนน (SD = 0.58) และระยะหลังคลอดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.96 คะแนน (SD = 0.19) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการการดูแล โดยรวม และรายด้าน

ความต้องการการดูแล	พิสัย	X	SD	ระดับ
โดยรวม	0-24	23.62	0.94	มาก
รายด้าน				
ระยะตั้งครรภ์	0-7	6.88	0.38	มาก
ระยะคลอด	0-8	7.78	0.58	มาก
ระยะหลังคลอด	0-9	8.96	0.19	มาก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการดูแลที่ได้รับจริง ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีอิสลาม ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

พบว่าสตรีมุสลิมได้รับการดูแลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.08 คะแนน (SD = 2.16) การดูแลที่ได้รับจริงรายด้านพบว่า สตรีมุสลิมได้รับการดูแลในระยะตั้งครรภ์อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.53 คะแนน (SD = 1.17) ระยะคลอดอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.14 คะแนน (SD = 1.48) และระยะหลังคลอดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.41 คะแนน (SD = 1.22) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดูแลที่ได้รับจริง โดยรวม และรายด้าน

การดูแลที่ได้รับจริง	พิสัย	$\bar{X}$	SD	ระดับ
โดยรวม	0-24	18.08	2.16	มาก
รายด้าน				
ระยะตั้งครรภ์	0-7	5.53	1.17	มาก
ระยะคลอด	0-8	5.14	1.48	ปานกลาง
ระยะคลอด	0-9	7.41	1.22	มาก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการดูแล ตามวัฒนธรรม และความเชื่อวิถีมุสลิม และสัดส่วนการดูแลที่ได้รับจริง ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

1. ระยะตั้งครรภ์

พบว่าโดยรวมมีสัดส่วนความต้องการการดูแลสูงกว่าการดูแลที่ได้รับจริง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนรายข้อ พบว่าความต้องการการดูแล สูงกว่ากับการดูแลที่ได้รับจริงอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ความต้องการปรับ หรือเลื่อนเวลาการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ขณะถือศีลอดในเดือนรอมฎอน จำนวน 175 ราย การได้รับจริง 137 ราย ($\chi^2= 3.68, p=.05$) ความต้องการฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สุขภาพ ที่เป็นผู้หญิง จำนวน 161 ราย ได้รับจริง 131 ราย ($\chi^2= 34.82, p <.01$) และการตรวจครรภ์ในสถานที่มิดชิด ไม่มีบุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้ชาย ยกเว้นมารดาหรือสามี จำนวน 161 ราย ได้รับจริง 131 ราย ($\chi^2= 34.82, p <.01$) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการดูแล และสัดส่วนการดูแลที่ได้รับจริง
ระยะตั้งครรภ์ (n = 180)

ความต้องการการดูแล	ต้องการ (จำนวน)	ได้รับจริง (จำนวน)	χ^2	df	p-value
1. การตรวจร่างกายในขณะฝากครรภ์ และกำลังถี้อีลอค	175	120	0.41	1	.52
2. การถี้อีลอคขณะตั้งครรภ์ในเดือน รอมฎอน	161	130	2.17	1	.14
3. การปรับเวลาการรับประทานยาบำรุง ครรภ์ ขณะถี้อีลอคในเดือนรอมฎอน	178	150	1.61	1	.20
4. การปรับ หรือเลื่อนเวลาการฉีดวัคซีน ป้องกันบาดทะยัก ขณะถี้อีลอคใน เดือนรอมฎอน	175	137	3.68	1	.05
5. การฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สุขภาพ ที่เป็นผู้หญิง	161	131	34.82	1	.00
6. การตรวจครรภ์ ที่ไม่เปิดเผยร่างกาย ในส่วนที่ไม่จำเป็นต่อการตรวจครรภ์	161	153	.61	1	.43
7. การตรวจครรภ์ในสถานที่มิดชิด ไม่มี บุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ผู้ขาย ยกเว้นมารดาหรือสามี	161	131	34.82	1	.00

2. ระยะคลอด

พบว่าโดยรวมมีสัดส่วนความต้องการการดูแลสูงกว่าการดูแลที่ได้รับจริง เมื่อเปรียบเทียบ
สัดส่วนรายข้อ พบว่าความต้องการการดูแล สูงกว่ากับการดูแลที่ได้รับจริงอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่
ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ การต้องการคลอดกับ พยาบาลหรือแพทย์ ที่เป็นสตรีมุสลิม จำนวน
177 ราย การได้รับจริง 92 ราย ($\chi^2 = 0.29$, p = .05) ความต้องการอ่านดูอาขณะเจ็บครรภ์คลอด
จำนวน 164 ราย ได้รับจริง 51 ราย ($\chi^2 = 32.20$, p < .01) และความต้องการคลอดโดยไม่มีการตัดฝีเย็บ
ให้มีการฉีกขาดเองตามธรรมชาติ จำนวน 162 ราย ได้รับจริง 49 ราย ($\chi^2 = 31.78$, p < .01) แสดง
รายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการดูแล และสัดส่วนการดูแลที่ได้รับจริง
ระยะคลอด (n = 180)

ความต้องการการดูแล	ต้องการ (จำนวน)	ได้รับจริง (จำนวน)	χ^2	df	p-value
1. ต้องการให้มารดา ญาติผู้หญิง หรือ ผดุงครรภ์โบราณเข้ามาอยู่ด้วยขณะ เจ็บครรภ์	179	102	.76	1	.38
2. ต้องการปกปิดร่างกาย และไม่เปิดเผย ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายที่ไม่จำเป็นต่อ การคลอด	161	164	.34	1	.56
3. การคลอดท่าอนหงาย ไม่ต้องการ คลอด ท่าพาดขาห้อย	172	82	.06	1	.08
4. การคลอดโดยไม่มีผู้ชายอื่นเข้ามา เกี่ยวข้อง ยกเว้นแพทย์	178	144	1.13	1	.29
5. การคลอดกับพยาบาล หรือแพทย์ ที่ เป็นสตรีมุสลิม	177	92	.29	1	.05
6. การอ่านดุอา ขณะเจ็บครรภ์คลอด	164	51	32.20	1	.00
7. การคลอดโดยไม่มีกรตัดฝีเย็บ ให้มี การฝึกหัดเองตามธรรมชาติ	162	49	31.78	1	.00
8. การให้ผู้รับทราบแรกคลอดเป็นสตรี มุสลิม	176	107	2.79	1	.09

3. ระยะหลังคลอด

พบว่าโดยรวมมีสัดส่วนความต้องการการดูแลสูงกว่าการดูแลที่ได้รับจริง เมื่อเปรียบเทียบ
สัดส่วนรายข้อ พบว่าความต้องการการดูแล สูงกว่ากับการดูแลที่ได้รับจริงอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่
ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ความต้องการการทำความสะอาดร่างกายทารกแรกเกิดทันที ก่อนทำ
พิธีอาซาน จำนวน 163 ราย ได้รับจริง 131 ราย ($\chi^2 = 28.80, p < .01$) การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา
จำนวน 161 ราย ได้รับจริง 130 ราย ($\chi^2 = 33.72, p < .01$) และการตั้งชื่อบุตรตามหลักศาสนาอิสลาม
จำนวน 178 ราย ได้รับจริง 121 ราย ($\chi^2 = 4.14, p < .05$) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการการดูแล และสัดส่วนการดูแลที่ได้รับจริง
ระยะหลังคลอด (n = 180)

ความต้องการการดูแล	ต้องการ (จำนวน)	ได้รับจริง (จำนวน)	χ^2	df	p-value
1. การทำความสะอาดร่างกายทารกแรก เกิดทันที ก่อนทำพิธีอาซาน	163	131	28.80	1	.00
2. การให้ทารกแรกคลอดได้รับการ กล่าวคำอาซาน โดยบิดาทันทีหลังออก จากห้องคลอด	176	114	2.36	1	.12
3. การมีมุมที่เงียบสงบ ไม่มีผู้อื่นรบกวน ขณะทำอาซานให้แก่ทารกหลังคลอด	172	145	2.68	1	.10
4. การได้นำรกกลับไปที่บ้าน เพื่อนำไป ฝัง ตามหลักการปฏิบัติของศาสนา อิสลาม	178	138	2.02	1	.15
5. การให้บุตรได้ดูคนมมารดาทันทีหลัง คลอด	178	144	1.13	1	.29
6. การการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา	161	130	33.72	1	.00
7. การแนะนำการเว้นช่วงระยะการมี บุตรด้วยวิธีที่ไม่ผิดหลักศาสนาอิสลาม	178	110	1.28	1	.26
8. การตั้งชื่อบุตรตามหลักศาสนาอิสลาม	178	121	4.14	1	.04
9. การรับประทานอาหารที่ถูกหลัก ศาสนาอิสลามขณะนอนพักใน โรงพยาบาล	161	164	.34	1	.55